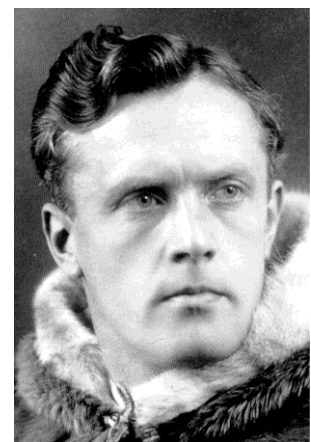

1899 Under en granlegg i Fersdalen i Meråker

Oppe i Fersdalen i Meråker er det en spesiell granlegg – du har sikkert vært der, - ja, du har sikkert sittet under den. Om ikke, - bør du ta deg en tur, for der oppe i utkanten av vår verden, der har vår litterære vugge stått. Her har de sittet alle sammen. Her har de vært – samlet krefter og produsert noen av de mest fruktbare gener i vår historie hva gjelder forfattere, kunstnere og pionerer. Len deg tilbake mot granleggen, og bli med inn i fire sanne historier - om enn satt inn i trerammer av kunstnerisk frihet.

En meget tidlig vårdag i april 1899 sitter en flott herremann under nevnte granlegg. Tidene var gode, og denne *gentlemannen* følte han kunne unne seg en tur innover marka i fred og ro, - nytte stillheten. Etter et par timer kommer han til et sted som på et vis skiller seg ut. Ei kjempegran vinker. ”Kom hit – sett deg her” – suser det i trekronene. Og slik går det til at han blir sittende under ”den samme grana”. Det var noe spesielt med dette stedet, følte han – vel uvitende om plassens historie. Såpass forstod han at han så absolutt ikke var den første som hadde sittet nettopp der. Han skulle heller ikke bli den siste. Det var noe magisk med denne grana. Han sitter og grubler over livet. Tenker tilbake til da han holdt tale for Fridtjof Nansen i Tromsø. Så ser han fremover. Skulle han ta imot tilbudet om ny stilling og flytte til Bærum? ”Nei, jeg får høre med *kjerringa*”, sier han temmelig høyt – for liksom å overbevise seg selv om at det var best slik. Han drar buksa i skrittet for at det ikke skal stramme for hardt da han reiser seg. Så rusler han hjemover – det oser av kvalitet i naturen rundt ham. Grana trives, gubben trives – og hjemover bærer han kvaliteten med seg. Dette er sivilingeniøren og direktøren Olav Ingstad. Ni måneder senere blir Helge Ingstad født, med gener fra en granlegg i Fersdalen.

Under den samme granleggen satt Stalin. Ikke han du tenker på, men svensken Stalin, født i Åre i 1753. Han var ikke mindre kjent av den grunn. Nei, han var på et vis en stalinist. Bygda led under hans ”styre”, der han dominerte så brutalt fra Villa Sorgenfri på Langsåvollen. Nå hadde han satt seg under ei stor gran, tankene strømmer på – han føler det går mot slutten. Noen frø fra en kongle ramler ned i ansiktet på Peter Stalin, et ekorn sitter over ham og gnager. For Stalin ganger det og, i samvittigheten. Han hadde ikke ment det skulle bli slik der oppe i fjellbygda. En hubro sender sine signaler gjennom skogen. Er det et varsel? Det begynte å blåse. Forresten så blåste det alltid rundt Peter Stalin – slik følte han det selv og, - spesielt etter bruddet med Mons Lie. Tilgivelse? ”Nei, jeg har gjort rett”, - sier han selvsikkert til seg selv. Nye frø faller ned. Han børster frøene unna fanget. Andre frø er allerede på vandring. Peter Stalin ble oldefar til Laura Pedersen, rollemodellen for Nora i Ibsens ”Et dukkehjem”, med aner og gener fra en granlegg i Fersdalen.

En vakker søndagskveld for nesten 200 år siden, noen dager før Stalin gikk sin skogstur, sitter en annen mann under den ”samme” granleggen. Han føler at livet stritter imot. Det går ikke så bra, han er presset av sin kompanjong. I dag gjorde han det samme som da han var barn i Ålen i Gauldalen. Han trakk seg litt tilbake for å være for seg selv med sine tanker. ”Stalin er ingen enkel kompanjong”, tenker han høyt. Hvilken vei i livet skulle han ta nå? Sola er i ferd med å gå ned, rundt seg ser han merker etter naturens utskiftninger – en vill natur, en vakker natur. Lite ante han at på dette stedet stod det også tidligere ei kjempegran. Noen hadde gått foran og kvistet løype. Så reiser Mons Lie seg opp – han har tatt sin avgjørelse. Han får selge sin andel til kompanjongen, og starte på nytt. Han følte seg lettet over endelig å ha tatt denne avgjørelse der han forlater granleggen. Hjemme venter kjerringa. Denne Mons Lie ble oldefar til Jonas Lie - en av de såkalte fire store, og med gener fra en granlegg i Fersdalen.

Året er 1659. Norske styrker ligger som grensevakter mot Sverige, etter at Norge hadde kommet seg ut av knipetangen – da Trøndelag og Trondheim var svensk. Noen av disse er fra et kompani fra Sunnfjord, under ledelse av kaptein Christian Holberg, senere oberstløytnant (d.1682). Disse hadde slått seg ned i Fersdalen. Kapteinens bivuakk er i nærheten av nevnte grantre. Under denne granleggen sitter han i flere dager og grubler over livets realiteter. Hvordan har de det der hjemme, tro? Har de mat i sekken og skjelling i pungen. I hans egen pung er det liv på gang. Ordren om opphør kommer, og denne kapteinen tar sitt kompani ut av fjellene. Han reiser rake veien hjem til Bergen, og stifter familie. Et av barna ble Ludvig Holberg – med gener fra en granlegg i Fersdalen.

